

Przegląd celów i działań Laudato Si'

Plany Laudato Si' pomogą Twojej instytucji, wspólnocie lub rodzinie rozeznaczyć i wprowadzić w życie waszą odpowiedź na Laudato Si'.

Kryzys ekologiczny jest "wezwaniami do głębokiego wewnętrznego nawrócenia", do ponownego przemyślenia naszych relacji ze Stwórcą, ze stworzeniem oraz z naszymi siostrami i braćmi. (LS 217) Proces nawrócenia może rozwijać się na przestrzeni miesięcy, a nawet lat, podczas których Duch Święty wzywa nas do pogłębionego rozwoju duchowego.

Odpowiadając na to nawrócenie, uświadamiamy sobie, że "życie powołaniem, by być obrońcami dzieła Bożego, jest istotną częścią życia uczciwego". (LS 217). Potrzebne jest działanie.

Cele Laudato Si' wyznaczają kierunek naszych działań. Na nowo definiują i odbudowują nasze relacje ze sobą nawzajem i z naszym wspólnym domem. Ich holistyczne podejście uznaje ograniczenia wszystkich światowych systemów społeczno-ekonomicznych oraz ludzkie korzenie kryzysu ekologicznego. Cele wzywają do duchowej i kulturowej rewolucji oraz urzeczywistniania ekologii integralnej.

Odpowiedź na wołanie Ziemi jest wezwaniem do ochrony naszego wspólnego domu dla dobra wszystkich, w równym stopniu zajmując się kryzysem klimatycznym, utratą bioróżnorodności i ekologicznym zrównoważonym rozwojem. *Poniżej przedstawiamy proponowane działania umożliwiające postęp w realizacji tego celu (do zrealizowania na przestrzeni nadchodzących miesięcy)*

- Ochrona klimatu poprzez montaż paneli słonecznych, termoizolację budynków, kupowanie energii odnawialnej tam, gdzie jest ona dostępna (np. *renewable energy credits*), oraz instalację ekologicznych lub bardziej wydajnych pieców kuchennych i innych urządzeń
- Ochrona bioróżnorodności poprzez sadzenie rodzimych drzew, zakładanie ogrodów z rodzimą roślinnością, eliminowanie gatunków inwazyjnych, uprawę rolnictwa regeneracyjnego i ochronę zwierząt zapylających
- Ochrona dróg wodnych i gruntów poprzez rozważne stosowanie nawozów, wprowadzenie nawadniania kropelkowego i innych oszczędnych modeli nawadniania, instalacja buforów chroniących drogi

wodne, rezygnację z budowy nieprzepuszczalnych powierzchni wokół budynków, regularne kampanie usuwania śmieci i zapobiegania zaśmiecaniu oraz wdrażanie programów ochrony wód i gruntów.

Odpowiedź na krzyk ubogich jest wezwaniem do promowania sprawiedliwości ekologicznej wynikającej ze świadomości, że jesteśmy powołani do ochrony życia ludzkiego od poczęcia do śmierci oraz do ochrony wszystkich form życia na Ziemi. *Poniżej przedstawiamy proponowane działania umożliwiające postęp w realizacji tego celu (do zrealizowania na przestrzeni nadchodzących miesięcy)*

- Ochrona wszelkiego życia przy pomocy wydarzeń edukacyjnych
- Świadczenie usług WASH (Water, Sanitation and Hygiene) poprzez zapewnienie dostępu do czystej wody, szkolenie członków społeczności w zakresie praktyk higienicznych oraz umożliwienie im planowania projektów WASH
- Promowanie i ochrona działań podejmowanych przez społeczności rdzenne poprzez zapewnienie im praw do ich ziemi oraz podnoszenie rangi rdzennego kierownictwa
- Zapewnienie dostępu do ziemi i czystego powietrza poprzez zapewnienie członkom społeczności swobodnego dostępu do terenów zielonych oraz zapewnienie dzieciom przestrzeni wolnej od zanieczyszczeń powietrza
- Wzmacnianie solidarności z osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji poprzez przeprowadzanie audytu wyzwań stojących przed społecznością, wdrażanie programów mających na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb oraz programów służących poprawie funkcjonowania niesprawnych systemów
- Dzielenie się zasobami i mądrością poprzez uczenie się od starszych, dzielenie się zasobami społecznymi i pieniężnymi oraz organizowanie dni działań obejmujących całą społeczność

Ekonomia ekologiczna uznaje, że gospodarka jest podsystemem ludzkiego społeczeństwa, które z kolei jest osadzone w biosferze - naszym wspólnym domu. *Poniżej przedstawiamy proponowane działania umożliwiające postęp w realizacji tego celu (do zrealizowania na przestrzeni nadchodzących miesięcy)*

- Budowanie i wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez tworzenie społeczności handlowych i kupowanie od sprzedawców detalicznych, którzy używają materiałów z recyklingu
- Wybór etycznych i zrównoważonych inwestycji finansowych poprzez

rezygnację z paliw kopalnych, inwestowanie w przedsiębiorstwa odpowiedzialne społecznie oraz korzystanie z usług etycznych banków i firm ubezpieczeniowych

- Dokonywanie sprawiedliwych społecznie i zrównoważonych zakupów poprzez wspieranie firm działających zgodnie z zasadami etyki, branie pod uwagę "całkowitego kosztu posiadania" podczas zakupów, sporządzanie listy zakupów zgodnej z koncepcją zrównoważonego rozwoju oraz dokonywanie zakupów u lokalnych sprzedawców
- Dbłość o godność pracowników poprzez wspieranie dobrych miejsc pracy z odpowiednimi płacami i świadczeniami, wspieranie spółdzielczych praktyk zarządzania, wsparcie osób wykonujących "pracę opiekuńczą" oraz kupowanie od spółdzielni, kooperatyw i innych etycznych przedsiębiorstw
- Uczestniczenie w kulturze darów i nauczanie o zasadach ekonomii darów

Przyjęcie zrównoważonego stylu życia opiera się na idei wystarczalności i promowaniu rozsądnego korzystania z zasobów i energii. *Poniżej przedstawiamy proponowane działania umożliwiające postęp w realizacji tego celu (do zrealizowania na przestrzeni nadchodzących miesięcy)*

- Modernizacja budynków zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju poprzez instalację ekologicznego lub bardziej wydajnego oświetlenia, zmniejszenie zużycia ogrzewania i klimatyzacji oraz instalację niskoprzepływowych kranów.
- Wprowadzenie zasad zrównoważonego rozwoju w transporcie poprzez powszechniejsze korzystanie z pojazdów elektrycznych lub rowerów oraz poprzez rezygnację z podróży lotniczych i samochodowych
- Poprawa równowagi w sposobie odżywiania się poprzez ograniczenie marnowania żywności, kompostowanie, kupowanie żywności od lokalnych producentów gdy tylko jest to możliwe oraz zastępowanie posiłków mięsnych posiłkami roślinnymi.
- Kierowanie się zasadami zrównoważonego rozwoju przy zakupach konsumenckich poprzez wyeliminowanie plastiku i styropianu jednorazowego użytku, prawidłowy recykling odpadów oraz ograniczenie zakupów nowych produktów.

Edukacja ekologiczna polega na przemyśleniu i przeprowadzeniu reform instytucji i programów nauczania w duchu ekologii integralnej by promować świadomość ekologiczną i działania o charakterze przekształcającym. *Poniżej*

przedstawiamy proponowane działania umożliwiające postęp w realizacji tego celu (do zrealizowania na przestrzeni nadchodzących miesięcy)

- Stwarzanie okazji do nauki o Laudato Si' poprzez wdrożenie planu edukacyjnego opartego na Laudato Si' i zaznajomienie członków społeczności z lokalnym ekosystemem, naukowym i społecznym wymiarem kryzysu ekologicznego oraz zasadami ekologicznymi.
- Tworzenie modelu edukacji kierowanej przez społeczność poprzez umożliwienie edukatorom przejście ekologicznego nawrócenia, umożliwianie organizacji wydarzeń prowadzonych przez młodzież oraz stworzenie inicjatyw publicznego wyróżniania młodych ludzi za ich działalność jako liderów
- Włączanie tematów Laudato Si' w wewnętrzną komunikację społeczności poprzez systematyczne uwzględnianie ich w biuletynach, ulotkach i na portalach społecznościowych oraz poprzez zachęcanie członków wspólnoty do tworzenia Planów Laudato Si'.
- Zapewnienie sprawiedliwego dostępu do edukacji poprzez umożliwienie dostępu do edukacji grupom słabo reprezentowanym, opracowywanie programów edukacyjnych z udziałem szerokiego grona osób, proponowanie odpowiednich kulturowo i/lub alternatywnych form edukacji oraz dbałość o to, by edukacja promowała prawa człowieka i jego godność.

Duchowość ekologiczna przywraca religijną wizję dzieła Bożego i zachęca do większego kontaktu ze światem przyrody w duchu zachwyty, uwielbienia, radości i wdzięczności. *Poniżej przedstawiamy proponowane działania umożliwiające postęp w realizacji tego celu (do zrealizowania na przestrzeni nadchodzących miesięcy)*

- Świątowanie Czasu dla Stworzenia poprzez współorganizowanie z inną wspólnotą wydarzenia w ramach Czasu dla Stworzenia, zorganizowanie publicznej modlitwy o nasze społeczne i ekologiczne odnowienie, rozwijanie corocznego zaangażowania w obchody Czasu dla Stworzenia i publikowanie corocznych deklaracji poparcia dla Czasu dla Stworzenia
- Wspieranie wspólnotowej refleksji nad tematami Laudato Si' poprzez wypowiedzi lidera wspólnoty, włączanie tematyki Laudato Si' do celebracji liturgicznych oraz przygotowywanie materiałów do studium i modlitwy.
- Modlitwa na łonie natury poprzez regularną modlitwę w wybranym i pobłogosławionym miejscu przeznaczonym na refleksję i medytację, organizowanie nabożeństw modlitewnych na świeżym powietrzu,

tworzenie dziennika modlitewnego, tablicy ogłoszeń lub innego sposobu zapisywania i dzielenia się modlitwami odmawianymi na łonie natury.

Zaangażowanie społeczności i czynne uczestnictwo zachęca do rozwoju kultur i polityk, które chronią nasz wspólny dom i wszystkich, którzy go współdzielą. *Poniżej przedstawiamy proponowane działania umożliwiające postęp w realizacji tego celu (do zrealizowania na przestrzeni nadchodzących miesięcy)*

- Wspieranie inicjatyw społecznych i ekologicznych poprzez określenie priorytetów polityki społecznej i środowiskowej, organizowanie publicznych i/lub prywatnych spotkań z urzędnikami w celu przedyskutowania kwestii związanych z rzecznictwem, prowadzenie regularnego przeglądu polityki działania i dzielenie się propozycjami zmian ze społecznością oraz publiczne oświadczenia lidera społeczności na temat kwestii związanych z rzecznictwem
- Zaangażowanie szerszej społeczności poprzez organizowanie wydarzeń społecznych i ekologicznych, systematyczne poznawanie lokalnego ekosystemu w grupie oraz pisanie do lokalnych gazet lub komentowanie lokalnych wiadomości związanych z tematyką Laudato Si'.
- Opracowanie społecznościowej strategii dotyczącej współdzielonych wyzwań, współpraca z liderami w celu określenia sposobów, w jakie Kościół może wspierać programy społeczne i ekologiczne oraz stworzenie koalicji społecznościowej w celu przygotowania się i odpowiedzi na pojawiające się kryzysy społeczne.
- Zwiększanie wytrzymałości wspólnoty poprzez analizę fizycznych, społecznych i duchowych skutków zmian klimatu i utraty bioróżnorodności dla społeczności lokalnej oraz opracowanie planu przygotowania się na te zmiany, np. poprzez zadbanie o to, by budynki były przygotowane na zmiany temperatury, gwałtowne burze i podnoszenie się poziomu morza, a także umożliwienie członkom społeczności przemieszczania się do innych miejsc w przypadku zagrożenia pogodowego.